

התשע"ב - 2012

האקדמיה ללשון העברית * המזכירות המדעית * בעריכת רחל סליג

סִבִּיבָתְנוּת

■ (environmentalism :באנגלית)

תפיסת עולם הדוגלת בהגנה על הסביבה ובכללה צמצום זיהום האוויר (air pollution) ומניעת זיהום מקורות המים, מניעת זיהום הקרקע, דאגה לאיזון האקולוגי (eco-balance) ומשאבי הטבע, פיתוח תקנים וחקיקה לשמירה על איכות הסביבה, חינוך סביבתי, בנייה בת־קיימה, עידוד המודעות לסביבה ועוד. לסביבתנות היבטים חברתיים, כלכליים ופוליטיים.

. האדם העוסק בתחום הסביבתנות הוא סְבִיבָתָן

קַנָּמוּת קיימות

■ (sustainability :באנגלית)

היכולת של הדור הזה לספק את צורכי ההווה בלי לפגוע ביכולת של הדורות הבאים לספק את צורכיהם.

קיימות הוא השם המופשט של שמות התואר בַּר־קַיָּמָה ומְקַיֵּם (סְבִיבָה), (sustainable; ראו בעלון 86 במדור ׳תנו דעתכם׳).

■ (solar energy :אָנֶרְגִּיָּה שִׁמְשִׁית, אֵנֶרְגִּיַּת הַשֶּׁמֶשׁ אנרגייה סולרית (מאנגלית:

אנרגייה שמשית, אנרגיית השמש

אנרגייה המופקת מקרינת השמש. את האנרגייה הזאת ממירים לאנרגיית חום או לחשמל. השמש היא אחד ממקורות האנרגייה המכונָה "אנרגייה מתחדשת" (renewal energy). מקורות נוספים הם רוח ומים.

מַשְׁחִיתְנוּת

ַ (vandalisme וַנדליזם (מצרפתית:

השחתה זדונית ומכֻוונת של רכוש ושל ערכי טבע. ׳משחיתנות׳ היא גם הנטייה להשחית. אדם משחית או בעל נטייה להשחית הוא מַשְׁחִיתָן (vandal). שם התואר: מַשְׁחִיתָנִי.

(environmental abuser, environment abuser :באנגלית: מעוול סביבה מעוול סביבה

מי שבפעולותיו ובהתנהגותו גורם נזק לסביבה. למשל: מפעל ששפכיו מזהמים מקורות מים, אדם המְפנה פסולת למקום שאינו מיועד לכך.

מְעַנֵּל – עושה עָנֶל או עַוְלָה. המילה מְעַנֵּל נמצאת כבר במקרא: ״...פַּלְטֵנִי מִיַּד רָשָע, מִכַּף מְעַנֵּל וְחוֹמֵץ״ (תהָלים עא, ד). המונח מִעַנָּל משמש גם בדיני נזיקין לצד עוֹשָׂה עַוְלָה.

מוֹקַדָה

■ (hotspot :באנגלית)

אזור שיש בו גורם סיכון העשוי להביא נזק או אסון סביבתי. דוגמה למוקדה היא חלקו העליון של נהר הירקון שהיה מזוהם וגרם נזק חמור (אסון המכבייה).

מוֹקֵדָה, מן השורש יק״ד, היא צורת נקבה המקבילה למילה מוֹקֵד. בעבר נקבעה המילה לציון פוּר או כבשן.